

WOLFGANG AMADEUS MOZART

Teatridirektor

(«Der Schauspieldirektor»)

Ühevaatuseline komöödia muusikaga

Gottlieb Stephanie (noorema) tekst

Ago-Endrik Kerge töötluses

KV 486

Tõlge: Linnar Priimägi

Esietendus: 18. septembril 1981. a.

Osades:

Frank	Eesti NSV teeneline kunstnik — KARL KALKUN ENDEL SIMMERMANN ✓
Eiler	Eesti NSV teeneline kunstnik — ENNO EESMAA ✓ ENDEL SIMMERMANN
Buff	— HANS MILBERG VÄINO PUURA ✓
Hr. Herz	Eesti NSV teeneline kunstnik — KALJU KARASK ARVO LAID ✓
Pr. Pfeil	— KATRIN KUMPAN ✓ Eesti NSV teeneline kunstnik HELGI SALLO
Pr. Krone	— KATRIN KARISMA HELGI SALLO ✓
Pr. Vogelsang	— KATRIN KARISMA ✓ SIRJE PUURA
Hr. Vogelsang	— ROSTISLAV GURJEV ✓ TIIT TRALLA
Pr. Herz	NSV Liidu rahvakunstnik — MARGARITA VOITES
Prl. Silberklang	Eesti NSV rahvakunstnik — ANU KAAL
Teatri vanemteenrid	— HARALD KARD VALDO PEETRI
Teatri nooremteenrid	— URMAS EESMAA UKU JOLLER

Kui «Bastien ja Bastienne» on kirjutatud XVIII sajandil üli-
malt tihti esinevale lamburisüžeele, siis «Teatridirektori» tege-
vus heidab valgust toleaegele tegelikule teatrielule. Noorema
Stephanie komöödia ei õnnestunud küll kõrgeimal kirjandusli-
kul tasemel, kuid sisaldab üksjagu ajastu (ja ajatutki) teatri-
tõde. Väikesi teatritruppe, mis sündisid, linnast linna rändasid,
lagunesid, koosseise muutes taas tegutsema hakkasid, oli mitme
sajandi vältel vist igas Euroopa riigis. Trupi lähedamaks eksis-

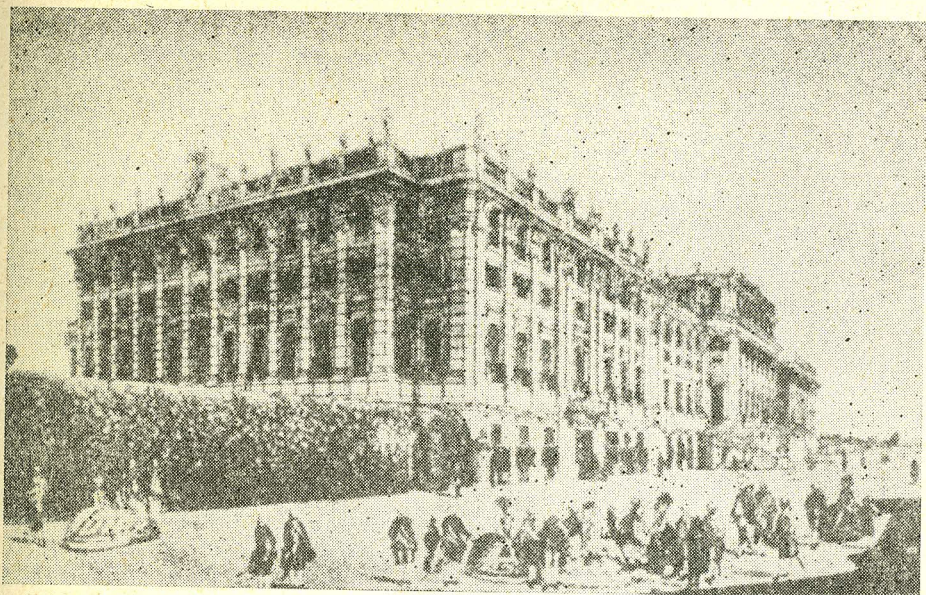

XVIII sajandi II poole näitlejannasid

teerimiseks oli küllaltki oluline Eileri taolise metseeni olemasolu. Viimase soovid ja kapriisid ei olnud trupi elus mõistagi vähese tähtsusega. Et kulusid piirata, aeti läbi nii väikese koosseisuga kui võimalik. Mozarti-aegses Austrias ja Saksamaal olid otsituimad laulvad näitlejad, sest tavapäraselt mängiti näidendite kõrval ka oopereid või siis vähemasti laulumänge, mis olid rahva hulgas väga populaarsed. Oma komöödias karikeerib Stephanie näitlejaid ja nende ambitsioone. Primadonnade

W. A. Mozart 1789. aastal

Schönbrunni loss

«duell» aga polegi ehk ülepakutud, arvestades, et virtuoosid olid tookord lausa jumaldatud, said kõrgemat palka ja panid ennast teatrites maksma. Kokkupõrked rivaalide vahel polnud sugugi haruldased. Tüüpiline tookordsele komöödiale on lõpumoraal, mis antud juhul teatrirahva aust ja üksmeelest kõneleb.

«Teatridirektori» esimeses väljaandes nimetati lugu juhu-tükiks. Juhus oli lustipidu, mida Austria keiser Joseph II Madalmaade kindralkubeneri auks Schönbrunni lossi talveaias 1786. a. korraldas. Seal siis «Teatridirektor» esimest korda ette kantigi — koos teise ühevaatuselise lavateose, Antonio Salieri bufo-ooperiga «Enne muusika, siis sõnad», mis samuti teatri elust. Pärast nii kõrgel tasemel toimunud esietendust mängiti «Teatridirektorit» veel mitmel korral Mozarti eluajal ja ka pärast helilooja surma ei kadunud see komöödia Austria ja Saksamaa teatrite repertuaarist.

Mozarti loomingu osakaal ei ole «Teatridirektoris» suur. Kontserdirepertuaari juurdunud võluv avamäng, kaks aariat, tertsett ja lõpuansambel moodustavad kogu muusika. Kuid see on kirjutatud helilooja elu kõrgperioodil — napilt kolm kuud enne «Figaro pulma» esietendust ja suudab väärtustada tervet komöödiat.

Hind 30 kop.

